

Дванадесети конгрес на КБГА

От 7 до 13 септември 1981 г. в Букурещ, СРР, се проведе редовният Дванадесети конгрес на Карпато-Балканската геологическа асоциация (КБГА). КБГА координира научните изследвания върху геоложките проблеми на Карпато-Балканските региони.

В работата на конгреса взеха участие около 400 делегати от следните страни: СРР — 206, УНР — 55, ЧССР — 34, НРБ — 32, ПНР — 19, СФРЮ — 19, СССР — 18, ГДР — 4, Австрия — 3, Франция — 3, ФРГ — 3, Испания — 2, САЩ — 1, Канада — 1, и Швейцария — 1.

На първото пленарно заседание (8. IX. 1981 г.) Ион Фоля — министър на геологията на СРР и президент на Оргкомитета, откри официално конгреса. Той изтъкна необходимостта от укрепване връзките и координиране изследванията на балканските геолози по линия на СИБ, академии на науките, дву- и многостранно сътрудничество и КБГА — една от ефективните форми на регионални международни геоложки изследвания. Академик Н. П. Семенов (СССР) — председател на КБГА, произнесе приветствено слово и предаде ръководството на вицепрезидента на Оргкомитета и ръководител на пленарното заседание проф. Д. Радулеску (СРР). Приветствия поднесоха ръководителите на страните — членки на КБГА, д-р Б. Гет (Австрия), акад. И. Костов (НРБ), д-р О. Фусан (ЧССР), акад. П. Степанович (СФРЮ), акад. С. Вдовиж (ПНР) и д-р Г. Морван (УНР). На второто пленарно заседание (10. IX. 1981 г.) бяха изнесени обзорни доклади за развитието в исторически аспект на науките за Земята в СРР: от д-р И. Берчи за развитието на геоложките изследвания в системата на Института по геология и геофизика; от акад. В. Янович за находищата на полезни изкопаеми и минерално-суровинната база; от проф. Д. Гюшка за състоянието на петроложките изследвания и проблемите на магматизма и метаморфизма в СРР. На третото пленарно заседание (13. IX. 1981 г.) бяха приети решенията на комисиите и общата резолюция на конгреса на КБГА.

Ръководителите на делегациите от страните — членки на КБГА, в две заседания на съвета на конгреса (на 8 и 12 септември) обсъдиха организационни въпроси на асоциацията и подготвиха общата резолюция на Дванадесетия конгрес на КБГА.

Националните секретари на десетте комисиони на КБГА на две работни заседания (9 и 11 септември) отчетоха резултатите от изследванията между двата конгреса и приеха решения за тематиката и мероприятията за следващите четири години.

Заседанията на десетте секции на КБГА бяха една от най-важните форми в работата на конгреса. На тях бяха изнесени 239 научни доклада. Докладите третираха широк кръг от регионални и глобални геологически проблеми на примера на Карпато-Балканските региони. Тезисите (абстрактите) на докладите са публикувани от Института по геология и геофизика (Букурещ, 1981, 608 с.). Докладите, изнесени на конгреса, ще бъдат публикувани по-късно в специални токове.

Бяха организирани осем пред- и след-конгресни екскурзии. Съгласно отпечатаните на английски език гидове за тези екскурзии темите им са следните: 1. Метаморфозираният палеозой в Южните Карпати и съотношенията му с предпалеозойския фундамент (116 с.); 2. Субдукционният магматизъм в Румънските Карпати (132 с.); 3. Алпийските офиолитови комплекси в Южните Карпати и Южните Апусени (80 с.); 4. Генетични и структурни съотношения между флиша и моласата (Източнокарпатски модел) (95 с.); 5. Стратиграфия на неогена и плейстоценската граница (111 с.); 6. Строеж на Източните Карпати (92 с.); 7. Строеж на Южните Карпати (100 с.); 8. Строеж на Апусените (106 с.). От българска страна в екскурзиите взеха участие само делегатите от ДКЗ (Д. Чолаков, С. Калайджиев и И. Мутафчиев).

На конгреса България беше представена от 29 делегати: 18 официални делегати, 11 гост-делегати (Геологически ин-

ститут — 11, ВМГИ — 10, ДКЗ — 3, Комитет по геология — 2, СУ — 1, НТС — 1 и Редки метали — 1). Академик Ив. Костов беше ръководител на българската делегация. Председатели на секционни заседания бяха Ив. Костов, В. Цанков, М. Минков, Хр. Спасов, Е. Алексиев, С. Бояджиев, И. Начев, И. Петков и Д. Чолаков.

В работните заседания на комисиите с информация за работата взеха участие И. Костов, В. Цанков, М. Минков, Е. Алексиев, С. Бояджиев, И. Начев, И. Петков и Ю. Карагюлева.

В научната работа на конгреса българската страна взе добро участие. От изпратените 70 тезиса на доклади са публикувани 60. От 15 от делегатите са изнесени 16 доклада в 5 от секциите на конгреса, а именно (по реда на секциите): 1. Стратиграфия и палеонтология: Е. Коюмджиева, В. Сапунджиева — Молюсков същества от олигоцен на Тракийския басейн и стратиграфското им значение; Л. А. Сергеева, И. К. Начев, Й. Г. Маляков — Девоонски палиноморфи от метаморфитите в Странджа; 3. Магматизъм: Н. Стефанов, Н. Кръстев — Типове вулкански структури и отражението им върху геофизичните полета в Смолянската депресия (Централни Родопи); Д. Бахнева-Стефанова — Върху генезиса на Западнородопския порфирокластичен риолитов комплекс; Б. Богданов — Металогения на Банат-Среднородската зона; С. Калайджиев — Структурен контрол върху локализацията на рудните залежи в областта на Искърския пролом (Западен Балкан); 5. Геохимия и минералогия: Е. Алексиев — Геохимични критерии за металогенията на левкогранитите; С. Мънков — Нов генетичен тип хелвинова минерализация в България; Б. Амов, Ц. Балджиева, В. Бресковска, С. Мънков, Р. Димитров, С. Евстатиева — Масспектрален анализ на оловото от Звездското рудно поле; С. Страшимиров — Геохимични особености на рудообразователния процес в молибден-медното находище Медет; В. Ковачев — Рудообразователните процеси в Зидаровското рудно поле (Източно Среднородие); Т. Тодоров, В. П. Федорчук — Типове антимонова минерализация в България и характерните им особености; 6. Седиментология: И. К. Начев, А. Т. Султанов — Горнокредна тейрова реседиментация в Среднородския трог; Д. Стефанов, Т. Тодорова, Л. Илиева — Взаимоотношения между минералния, обменния и солевия състав и генетичните особености на плиоценските глинни от Дунавското крайбрежие при гр. Оряхово (НРБ); 9. Хидрогеология и инженерна геология: К. Стоянов — Типизация на масивите от лъс в България; Д. Данчев, А. Дамянов, А. Бендерев, И. Гушков — Химичен съ-

став на подземните води от Южна Добруджа и Лудогорието.

Включените в програмата на конгреса доклади по геотектоника (8), метаморфизъм (2), геофизика (4), нефт и газ (4) и изотопна геохронология (2), както и част от докладите в другите секции за съжаление не бяха изнесени поради отсъствие на авторите. Това внесе сериозни нарушения в програмата на конгреса.

Комисиите на КБГА отчетоха изпълнението на тематиката досега и приеха съответни решения за нова тематика (до 1985 г.).

Комисията по стратиграфия и палеонтология планира издаването на синоптични таблици във връзка с международната програма за стратиграфска корелация.

Тектонската комисия ще състави нова тектонска карта на Карпато-Балканските региони в мащаб 1 : 500 000.

Комисията по магматизъм и метаморфизъм ще отпечата обяснителен текст на метаморфната карта, ще изготви каталог на радиометричните данни с обяснителен текст на геохронологичната карта, магмотектонска карта и карта на алпийския прогресивен метаморфизъм в Карпато-Балканските региони.

Комисията по геохимия и минералогия ще състави минералогическа енциклопедия и геохимичен каталог за редките и разсеяните елементи в типове скали на Карпато-Балканската област.

Седиментоложката комисия ще отпечата втора и трета част на атлас от палеотранспортни карти, ще състави палеогеографски карти за неогена, ще отпечата монография за флиша и моласите в Карпато-Балканската област и ще започне изследвания върху Дунавския кватернер и седиментоложки палеогеодинамични реконструкции.

Геофизичната комисия ще използва промишлените взривове за изучаване строежа на земната кора по сейсмичния метод и ще издаде монография за строежа на земната кора в Карпато-Балканската област по геофизични данни.

Комисията по инженерна геология и хидрогеология ще издаде хидрогеоложка и инженерногеоложка карта в едномилионен мащаб и ще проведе изследвания по темите за пукнатинни и пукнатинно-карстови води, термалните води и инженерногеодинамичните явления и връзката им с техногенните (антропогенни) явления в Карпато-Балканската област.

Комисията по геоложки карти планира съставянето на геоложка карта на Карпато-Балканската дъга в мащаб 1 : 500 000.

Препоръчано беше тематиката по линия на КБГА да се включи в националните тематични планове в отделните страни и ведомства, което ще гарантира материалното и финансовото обезпечаване на пла-

на. Предвижда се също комисиите да провеждат ежегодни работни заседания във връзка с изпълнението на тематиката.

Съветът на конгреса на КБГА утвърди присъединяването на КБГА към МСГИ и влизането на Австрия в КБГА, като реши да се създаде Комисия по минерални находища към КБГА, през 1982 г. да се

проведе заседание на съвета с оглед да се реши въпросът за разпределянето на комисиите по страни и избирането на отговорници на комисиите на КБГА, както и въпросът за провеждането на Тринадесети конгрес на КБГА в ПНР през 1985 г.

И. К. Начев

Мариан Кшъоншкевич (1906—1981)

На 23 март 1981 г. полската наука загуби един от най-видните представители на Краковската геоложка школа, завеждащ

катедрата „Геология“ на Ягелонския университет, професор академик Мариан Кшъоншкевич.

М. Кшъоншкевич е роден през 1906 г. в Краков. Завършил университета, той започнал продължително и системно изследване върху геоложките проблеми на Полша и специално на Полските Карпати. Публикувал е първия си научен труд още в 1926 г. Продължил да изследва и публикува научни трудове до 1980 г. Автор е на повече от 200 публикации, в това число много учебници и монографии. Широка популярност в чужбина и у нас имат статията и монографията му

„Динамична геология“ (1951, 1959, 1972), „Регионална геология на Полша“ (1957), „Геоложки атлас на Полша“ (1962), „Турбидити във флиша на Полските Карпати“ (1959), „Батиметрия на Карпатските флишки басейни“ (1975), „Тектоника на Карпатите“ (1977), „Ихнофосилите във флиша на Полските Карпати“ (1977) и др.

М. Кшъоншкевич е автор на труда „Върху геологията на Странджа и съседните територии“ (1930), който касае геологията на България. Трудът „Седиментационни белези на флишките образувания“ (1960), публикуван в Известия на Геологическия институт, е предназначен да подпомогне българските геолози при изследването на флиша.

М. Кшъоншкевич е един от най-видните карпатски геолози. Голямата му ерудия е определила изключително широките му интереси: стратиграф, тектоник, седиментолог, автор на много геоложки карти на Карпатите, педагог и автор на университетски учебници, любим научен ръководител на студенти-дипломанти, аспиранти и докторанти. Посещаван е от видни учени-геолози от почти всички страни в света. Бил е незаменим гид по геологията в Полските Карпати. Голям и истински хуманист, М. Кшъоншкевич е широко цитиран автор и признат специалист в световната литература по геология. Творчеството му е характерно с комбиниране на най-добрите традиции на класическата геология с тези на модерната световна геология.

М. Кшъоншкевич е пионер, създател и многогодишен ръководител на един водещ световен център по седиментология на флиша или на т. нар. „Полска школа“. Той е почетен член на геологически дружества в много страни, в това число и на Българското геологическо дружество. При него, както и при учениците и последователите му в Краков са специализирали много български млади специалисти.

Поклон пред светлата памет на талантливия учен, педагог и заслужил природоизследовател М. Кшъоншкевич.